

No. 23640

**ISRAEL
and
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY**

Agreement for the avoidance of double taxation with respect to taxes on estates and inheritances (with amending protocol of 20 January 1984). Signed at Jerusalem on 29 May 1980

*Authentic texts: Hebrew, German and English.
Registered by Israel on 29 November 1985.*

**ISRAËL
et
RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE**

Convention tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur les successions (avec protocole d'amendement du 20 janvier 1984). Signée à Jérusalem le 29 mai 1980

*Textes authentiques : hébreu, allemand et anglais.
Enregistrée par Israël le 29 novembre 1985.*

מסמך מס' 1000

מסמך מס' 1000

הממשלה המצרית, המיוצגת על ידי שגררתה בירושלים, וזו הממשלה הישראלית, המיוצגת על ידי שגררתה בקהיר, מצהירות על כך שהן מסכימות להסכם שלום בין ישראל למצרים.

הסכם זה יכונה "הסכם שלום בין ישראל למצרים" ויהיה כולל את כל הסעיפים המפורטים להלן. הסכם זה יכונה "הסכם שלום בין ישראל למצרים" ויהיה כולל את כל הסעיפים המפורטים להלן.

א. י. כ.

15. י. כ.

הסכם זה יכונה "הסכם שלום בין ישראל למצרים" ויהיה כולל את כל הסעיפים המפורטים להלן. הסכם זה יכונה "הסכם שלום בין ישראל למצרים" ויהיה כולל את כל הסעיפים המפורטים להלן.

הסכם שלום

18. י. כ.

הסכם זה יכונה "הסכם שלום בין ישראל למצרים" ויהיה כולל את כל הסעיפים המפורטים להלן. הסכם זה יכונה "הסכם שלום בין ישראל למצרים" ויהיה כולל את כל הסעיפים המפורטים להלן.

הסכם שלום

17. י. כ.

הסכם שלום

16. י. כ.

הסכם זה יכונה "הסכם שלום בין ישראל למצרים" ויהיה כולל את כל הסעיפים המפורטים להלן. הסכם זה יכונה "הסכם שלום בין ישראל למצרים" ויהיה כולל את כל הסעיפים המפורטים להלן.

הסכם שלום

16. י. כ.

2. בכסים שהונחלו למוסד דת, תרבות, חינוך, מדע, בריאות, סעד, או למוסד כיוצא בהם, שאושרו בתור שכאלה במדינה מתקשרת והוקמו לפי זיניה של אותה מדינה מתקשרת, יהיו זכאים, במדינה המתקשרת האחרת, לכל פטור או הפחתה לגבי מס שהועברו בזיניה של אותה מדינה אחרת בזיקה לבכסים שהונחלו למוסדות מסוג זה או דומה בעיקרו, באותה מדינה אחרת.
3. על אף הוראות סעיף 2, יחולו הוראות ס"ק (1) ו-(2) דלעיל, באותו אופן, על מסים, על מתנוק, שי והעברות אחרות, בין חיים.

סעיף 14

נוהל הסכמה הדדית

1. כל אדם הסובר שהפעולות של אחת המדינות המתקשרות או שתיהן גרמו או יגרמו לו חירוב במס שלא בהתאם להסכם, רשאי, על אף התרופות הנתונות לו לפי החוקים הלאומיים של המדינות, להביא את ענינו לפני הרשות המוסמכת של כל אחת משהי המדינות.
2. הרשות המוסמכת, אם ההתנגדות נראית לה מוצדקת, ואם אין באפשרותה לבדה להגי לפתרון הולם, תשתדל ליישב את הענין בהסכמה הדדית עם הרשות המוסמכת של המוסד האחרת, במגמה למנוע הטלת מס שלא בהתאם להסכם.
3. הרשויות המוסמכות של המדינות המתקשרות ישתדלו ליישב בהסכמה הדדית כל קושי או ספק בדבר פירוש או תחולתו של ההסכם. רשאיות הן גם להיוועץ יחד לשם מניעת מסי כפול במקרים אשר לגביהם אין הוראה בהסכם.
4. הרשויות המוסמכות של המדינות המתקשרות רשאיות לבוא בדברים במישרין זו עם זו כדי להגיע לידי הסכם כאמור בס"ק הקודמים ולשם חילופי ידיעות כאמור בסעיף 15.

סעיף 15

חילופי ידיעות

1. הרשויות המוסמכות של המדינות המתקשרות יחליפו ביניהן ידיעות ככל שיהיה דרוש לביצוע ההסכם. כל הידיעות שהוחלפו כך ידאו אותן כסודיות ולא יגלו אותן לשום אדם או רשות אלא לאלה העוסקים בשומה או בגביה של המסים שהם נשאו ההסכם.
2. אין לפרש הוראות ס"ק (1) בשום מקרה כמטילות חובה על אחת המדינות המתקשרות
- (א) לנקוט באמצעים מינהליים המנוגדים לדינים או לנוהל המינהלי של אותה מדינה מתקשרת או של האחרת;
- (ב) לספק פרטים אשר אין לקבלם לפי הדינים או במהלך הדברים הרגיל של המינהל באותה מדינה מתקשרת או באחרת;
- (ג) לספק ידיעות העשויות לגלות סוד מסחרי, עסקי, תעשייתי או מקצועי, או תהליך או ידיעה מסחריים, אשר גילויים נוגדו את חקנת הציבור.

פרק רביעי

דרכיט למנועת מטי כפל

סעיף 11

1. מקום שלפי ההוראות דלעיל בהסכם זה אפשר להטיל מס על רכוש רק במדינה מתקשרת אחת, ושאיח, עם זאת, הסרינה המתקשרת האחרת להביא בחשבון רכוש כאמור בקביעת שיעור מס על רכוש שעליו היא נשארה זכאית להטיל מס.
2. מקום שבהתאם לסעיף 8 אפשר להטיל מס על מניות וזכויות כיוצא באלה בחברה (קפיטלגסלשפט) עם הון מניות בשתי הארצות המתקשרות, ייזקף כזיכוי ונד המס המשתלח במדינה המתקשרת שבה היה הנפטר תושב בעת פטירתו, ו: : ששולם במדינה המתקשרת האחרת. אולם הזיכוי האמור לא יעלה על חלק המס היכול במדינה המתקשרת הנזכרת ראשונה השורה ליחסן של אותו רכוש (שהופחת בחובות שניכויים הורשה ממנו, בהתאם לסעיף 10) אל מלוא סכומן של הרכוש שהוא בר-מס במדינה המתקשרת הנזכרת ראשונה.
3. אם במקרה הגידון בס"ק (2), ניתנו שחרור או הפחתה לגבי המס הישראלי על מניות וזכויות כיוצא באלה בחברה (קפיטלגסלשפט) ישראלית עם הון מניות, לפי הוראות החוק הישראלי לעידוד כלכלת ישראל, יהיו רואים סכום של 7.5 אחוזים למאה מסוויץ של אותן מניות, כפי שנקבע למסרות מס גרמני, כאילו שולמו כמס ישראלי, אולם סכום זה לא יעלה על המס הישראלי המשתלם בהעדרם של השתרורים אוההפחתות האמורים.

פרק חמישי

הוראות מיוחדות

סעיף 12

הקלה מיוחדת

מס הירושה הגרמני על נכסי ולא ניידים הנמצאים ברפובליקה הפדרלית של גרמניה, אשר הוחזרו לאדם שהיה תושב במדינת ישראל בעת פטירתו בזיקה לתביעה על נזקית שסבל או חסורת רכוש שאבד, כתוצאה מפעולות איבה או רדיפה מדינית, וכן על נכסי ולא ניידים הנמצאים ברפובליקה הפדרלית של גרמניה שנקבו על ידי אותו אדם מתוך כספים שקיבל בקשר לתביעה כאמור, ייקבע, במשך תקופת עשר שנים מזמן כניסתו לתו של הסכם זה, בהתאם להוראות החוק הגרמני החל על נפטרים תושבי הרפובליקה הפדרל של גרמניה בעת פטירתם.

סעיף 13

נכסים שהונחלו או נתרמו למדינה או למוסדות מאושרים

1. פסור והפחתות לגבי מס, שהוענקו בדיני אחת המדינות המתקשרות בזיקה לנכסים שהונחלו לאותה מדינה, לבד (Land), יחידה משנה מדינית או רשות מקומית של יהיו חלים על נכסים שהוענקו למדינה האחרת, לבד (Land), יחידה משנה זו או רשות מקומית שלה.

סעיף 7

כלי שיט וכלי טיט

כלי שיט וכלי טיט המופעלים בתעבורה בין-לאומית, ומסלולין הקשורים להפעלתם של כל כלי שיט וכלי טיט כאמור, אפשר להטיל עליהם מס רק במדינה המתקשרת שבה במצא מקום הניהול בפועל של המפעל.

סעיף 8

מניות בחברה

מניות וזכויות כיוצא באלה בחברה (קפיטלגסלשפט) שאינן גיוונות בס"ק (4) לסעיף 5 ובס"ק (1) ו-(7) לסעיף 6, אפשר להטיל עליהן מס רק במדינה המתקשרת שבה היה הגפטר חושב בעת פטירתו. אף על פי כן, ניתן להטיל מס על מניות כאמור גם במדינה המתקשרת האחרת אם הייתה החברה מאוגדת באותה מדינה אחרת.

סעיף 9

רכוש שלא צוין במפורש

רכוש שאינו רכוש שצוין בסעיפים 5, 6, 7 ו-8, אפשר להטיל עליו מס רק במדינה המתקשרת שבה היה הגפטר תושב בלתי פטירתו.

סעיף 10

ניכורי חובות

1. חובות שהובטחו במיוחד על ידי כל רכוש הנזכר בסעיף 5, ינוכו משווי של אותו רכוש. חובות שלא הובטחו במיוחד על ידי כל רכוש הנזכר בסעיף 5, ונובעים סרכישה, הסדה, תיקון או החזקה של כל רכוש כאמור, ינוכו משווי של אותו רכו
2. בכפוף לס"ק (1), חובות הקשורים במסד קבע של מפעל או בסיס קבוע המשמש לביצוע של שירותים מקצועיים או פעילויות עצמאיות אחרות בעלות אופי רוסי, חובות הקשורים בכל עסק של הובלה ימית או אווירית, וחובות שחביס בהס בשל רכי או שמירתו של רכוש הנזכר בסעיף 8, ינוכו משווי של רכוש הנזכר בסעיפים 6, 7, ו-8, הכל לפי המקרה.
3. חובות אחרים ינוכו משווי של הרכוש שעליו חל סעיף 9.
4. עלה חוב על ערכו של הרכוש שממנו ניתן לצכותו במדינה מתקשרת, בהתאם לס"ק (1), (2) ו-(3), ינוכה ההפרש משווי של כל רכוש אחר בר-מס באותה מדינה.
5. כל הפרש שעדיין נותר לאחר הגיכויים הנזכרים בס"ק הקודמים, ינוכה משווי של הרכוש החב מס במדינה המתקשרת האחרת.

סעיף 6

נכסי עסק של מוסד קבע ורכוש השייך לבסיס
קבוע המשמש לביצועם של שירותים מקצועיים

1. נכסים המהווים חלק מנכסי העסק של מוסד קבע של מפעל, למעט נכסים הנידונים בסעיפים 5 ו-7, אפשר להסיל עליהם מס רק במדינה המתקשרת שבה נמצא מוסד הקבע.
2. מוסד קבע משמעו - מקום עסקים קבוע שבו מחנהלים עסקי המפעל, כולם או בחלקם.
3. "מוסד קבע" יכלול במיוחד :
  - (א) מקום הנהלה;
  - (ב) סניף;
  - (ג) משרד;
  - (ד) בית חרושת;
  - (ה) בית מלאכה;
  - (ו) סכרה, מחצבה או מקום אחר להפקת אוצרות טבע;
  - (ז) אתר לבנין או פרויקט לבנין או להרכבה, הקיימים למעלה משנים עשר חודשים.
4. "מוסד קבע" לא יכלול :
  - (א) שימוש במתקנים אך ורק לצרכי אחסנה, תצוגה או מסירה, של טובין או סחורה השייכים למפעל;
  - (ב) החזקת מלאי של טובין או של סחורה השייכים למפעל לצרכי אחסנה, תצוגה או מסירה בלבד;
  - (ג) החזקת מלאי של טובין או של סחורה השייכים למפעל אך ורק לשם עיבודם על ידי מפעל אחר;
  - (ד) החזקת מקום עסקים קבוע רק לשם קניית טובין או סחורה, או לשם איסוף ידיעות, בשביל המפעל;
  - (ה) החזקת מקום עסקים קבוע אך ורק לשם פרסומת, הספקת ידיעות, מחקר מדעי או פעילות דומה שטיבה הכנה או עזר למפעל.
5. אדם הפועל במדינה מתקשרת בשם מפעל של המדינה המתקשרת האחרת - ואינו סוכן בעל מעמד בלתי תלוי שעליו חל ס"ק (6) - רואים אותו כמוסד קבע במדינה הנזכרת ראשונה, אם יש לו באותה מדינה סמכות לחתום חוזים בשם המפעל, והוא נוהג להשתמש בסמכות זו, זולת אם פעולותיו מוגבלות לקניית טובין או סחורה בשביל המפעל.
6. מפעל של מדינה מתקשרת לא יראו אותו כאילו יש לו מוסד קבע במדינה המתקשרת האחרת משום זה בלבד שהוא מנהל עסקים באותה מדינה אחרת באמצעות מתווך, עמיי כללי או כל סוכן בעל מעמד בלתי תלוי, והם פועלים במהלך עסקיהם הרגיל.
7. נכסים השייכים לבסיס קבוע המשמש לביצוע שירותים מקצועיים, או פעילויות עצמאיות אחרות בעלות אופי דומה, למעט נכסים הנידונים בסעיף 5, אפשר להסיל עליהם מס רק במדינה המתקשרת שבה נמצא הבסיס הקבוע.

במקרה של אדם שבכנס לישראל כעולה (כלומר לפי אשרה שהוצאה בהתאם לסעיף (2) לחוק השבות תשי"י - 1950), או שלאחר כניסתו לישראל ביקש וקיבל תעורת עולה לפי סעיף (3) לחוק האסור יראו את מרכז האינטרסים החיוניים שלו להיותו בישראל;

(ב) אם אי אפשר לקבוע את המדינה המתקשרת שבה נמצא מרכז האינטרסים החיוניים שלו, או אם לא היה לרשותו בית קבע אף באחת משתי המדינות המתקשרות, רואים את מקום מושבו להיותו במדינה המתקשרת שבה הוא נהג לגור;

(ג) אם הוא נהג לגור בשתי המדינות המתקשרות, או אם לא נהג לגור אף באחת מהן, רואים את מקום מושבו להיותו במדינה המתקשרת שהוא היה אזרח שלה;

(ד) אם הוא היה אזרח של שתי המדינות, או אם לא היה אזרח אף של אחת מהן, יפתחו הרשויות המוסמכות של המדינות המתקשרות את השאלה תוך הסכמה הדדית.

פרק שלישי.

כללי מסים

סעיף 5

מ ק ר ע י ן

1. אפשר להטיל מס על מקרקעין רק במדינה המתקשרת שבה הם מצויים.
2. המונח "מקרקעין" יוגדר בהתאם לדיני המדינה המתקשרת שבה הם מצויים. סכל מס, יכלול המונח בכסים הנלווים אל מקרקעין, מסק חי וצירד המסמשים נחלאות וייעור, זכויות שחלות עליהן הוראות החוק הכללי הדין במקרקעין, זכות השימוש בפירות המקרקעין וזכויות לתשלומים משתנים או קבועים כמטרה בעד ניצול מרבצי מחצבים, מקורות ואוצרות טבע אחרים, או כמטרה בעד הזכות לנצלם; אביות, סירות וכלי טייס לא יראו כמקרקעין.
3. הוראות ס"ק (1) ו-(2) יחולו גם על מקרקעין של מפעל ועל מקרקעין המסמשים לביצוע שירותים מקצועיים או פעילויות עצמאיות אחרות בעלות אופי דומה.
4. מניות וזכויות כיוצא באלה, שאינן מניות וזכויות הנסחרות בבורסה, נחברה (קפיטלגסלשפט) אשר רכושה מורכב אך ורק מנכסי דלא נידי הנמצאים במדינה מתקשרת, לרבות רכוש בלווה לכך, או רכוש החשוב לשם גיהול סויד, תיקון או החזקה של נכסים אלה, יהיו רואים אותן כמקרקעין הנמצאים באותה מדינה מתקשרת, ובלבד שטניות או זכויות כאמור חבות מס באתה מריבה, כזוכר בפסקה (4) (ב) לסעיף 2. אף על פי כן, ההוראה דלעיל לא תהא חלה על מניות או זכויות כיוצא באלה בחברה (קפיטלגסלשפט) כאמור המואגרת במדינה המתקשרת שבה היה הנפטר תושב בעת פטירתו.
5. מקרקעין, ונכסים שדינם כדון מקרקעין בהתאם לס"ק (4), שהיו בבעלותו של נפטר תושב במדינת ישראל, אשר נעשה "עולה" באחת משתי הדרכים שתוארו בפסקה (2) (א) לסעיף 4 תוך שבה אחת קודם פטירתו, אפשר להטיל עליהם מס רק בישראל, אם הנפטר פתח בפעולה במטרה להעבירם מרשותו.

...); (א) ...

- 2. ...
1. ...

מקום המגורים

4

...
2. ...

...
(א) ...

...
(ב) ...

...
(ג) ...

...
(ד) ...

מגורים

3

מגורים

מגורים

...
5. ...

...
מקום מגוריהם ...

[HEBREW TEXT — TEXTE HÉBREU]

ה ט כ ס

בין מדינת ישראל והרפובליקה הפדרלית של גרמניה בדבר
מניעת מסי כפל לגבי מסים על עזבונו וירושות

מדינת ישראל והרפובליקה הפדרלית של גרמניה בדבר
למנוע מסי כפל לגבי מסים על עזבונו וירושות הטכיומו
ביניהן לאמור :

פרק ראשון

תחום האמנה

סעיף 1

העזבונו הנידונו

הסכם זה יחול על עזבונו של בני אדם שנפטרו במקום מושבם בעת פטירתם
היה באחת המדינות המתקשרות או בשתייהן.

סעיף 2

המסים הנידונו

1. הסכם זה יחול על מסי עזבונו וירושות המוטלים מטעם אחת המדינות
המתקשרות, לגר (Land) או יחידת משנה מריגית, או רשות מקומית שלהן,
ההיה ככל שתהיה דרך הפלטה.
  2. רואים כמסים על עזבונו וירושות, כל המסים המוטלים, במקרה של מות,
בצורת מס על עזבונו, על ירושות, מסי העברה או מסים על מתנות, והעברות
אחרות, מסיבת מות.
  3. המסים הקיימים שעליהם יחול ההסכם הם, ביחור :
    - (א) ברפובליקה הפדרלית של גרמניה - מס ירושה, למעט
מס על מתנות, שי, והעברות כיוצא באלה, בין חיים;
    - (ב) במדינת ישראל - מס עזבונו.
  4. מס שהוטל מטעם מדינה מתקשרת, לגר (Land) או יחידת משנה מדינית, או
רשות מקומית שלה, על מתנה, שי, או כל העברה כיוצא באלה, בין חיים,
שנעשו בידי אדם הנזכר בסעיף 1, ואשר מקום מושבו, בעת ביצוע המתנה,
השי או ההעברה האמורים, היה במדינה מתקשרת - יראוהו, לאחר מותו של
אותו אדם, כמס שהסכם זה, לפעם ס"ק (2) ו-(3) לסעיף 11 בו, אכן יחול
עליו, ובלבד שמתנה, שי או העברה כאמור :
- (א) נעשו תוך 5 שנים לפבי מותו של אותו אדם, וכן
- (ב) הם חבים במסים הנזכרים בס"ק (3) לרבות, לגבי ישראל, המקרים
שבהם נתון אותו מס לפסור או להפחתה לפי הוראות החוק הישראלי
לעידוד כלכלת ישראל.

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

ABKOMMEN ZWISCHEN DEM STAAT ISRAEL UND DER BUNDESREPUBLIC DEUTSCHLAND ZUR VERMEIDUNG DER DOPPELBESTEUERUNG AUF DEM GEBIETE DER NACHLASS- UND ERBSCHAFTSTEUERN

Der Staat Israel und die Bundesrepublik Deutschland, von dem Wunsch geleitet, bei den Nachlaß- und Erbschaftsteuern eine Doppelbesteuerung zu vermeiden, sind wie folgt übereingekommen:

ABSCHNITT I. GELTUNGSBEREICH DES ABKOMMENS**Artikel 1. UNTER DAS ABKOMMEN FALLENDE NACHLÄSSE**

Dieses Abkommen gilt für Nachlässe von Erblassern, die im Zeitpunkt ihres Todes in einem Vertragstaat oder in beiden Vertragstaaten ansässig waren.

Artikel 2. UNTER DAS ABKOMMEN FALLENDE STEUERN

(1) Dieses Abkommen gilt, ohne Rücksicht auf die Art der Erhebung, für Nachlaß- und Erbschaftsteuern, die für Rechnung eines der beiden Vertragstaaten, eines seiner Länder oder einer ihrer Gebietskörperschaften erhoben werden.

(2) Als Nachlaß- und Erbschaftsteuern gelten alle Steuern, die von Todes wegen als Nachlaßsteuern, Erbanfallsteuern, Abgaben vom Vermögensübergang oder Steuern von Schenkungen und sonstigen Vermögensübertragungen auf den Todesfall erhoben werden.

(3) Zu den zur Zeit bestehenden Steuern, für die das Abkommen gilt, gehören insbesondere

a) In der Bundesrepublik Deutschland die Erbschaftsteuer mit Ausnahme der Steuer auf Schenkungen, Zuwendungen und andere ähnliche Vermögensübertragungen unter Lebenden;

b) Im Staat Israel die Nachlaßsteuer (*estate duty*).

(4) Die Steuer, die für Rechnung eines Vertragstaates, eines seiner Länder oder einer ihrer Gebietskörperschaften auf eine Schenkung, Zuwendung oder andere ähnliche Vermögensübertragung unter Lebenden erhoben wird, welche von einer in Artikel 1 erwähnten und im Zeitpunkt der Schenkung, Zuwendung oder Vermögensübertragung in einem Vertragstaat ansässigen Person vorgenommen worden ist, gilt nach dem Tod dieser Person als Steuer, auf die dieses Abkommen — mit Ausnahme von Artikel 11 Absätze 2 und 3 — Anwendung findet, vorausgesetzt, daß diese Schenkung, Zuwendung oder Vermögensübertragung

a) Innerhalb von fünf Jahren vor dem Tod dieser Person vorgenommen worden ist und

b) Den in Absatz 3 genannten Steuern unterliegt; hierzu gehören, soweit es sich um Israel handelt, auch die Fälle, in denen diese Steuer nach den israelischen Rechtsvorschriften zur Förderung der israelischen Wirtschaft erlassen oder ermäßigt wird.

Ist eine solche Steuer in einem Vertragsstaat gezahlt worden und kann im Zeitpunkt des Todes des Erblassers das Vermögen, auf das die Steuer gezahlt worden ist, nur in dem anderen Vertragsstaat besteuert werden, so wird die Steuer an den Nachlaß zurückgezahlt.

(5) Dieses Abkommen gilt auch für alle Nachlaß- und Erbschaftsteuern, die künftig neben den zur Zeit bestehenden Steuern oder an deren Stelle erhoben werden. Die zuständigen Behörden der Vertragsstaaten teilen einander, soweit erforderlich, die in ihren Steuergesetzen eingetretenen bedeutenderen Änderungen mit.

ABSCHNITT II. DEFINITIONEN

Artikel 3. ALLGEMEINE DEFINITIONEN

(1) Für die Anwendung dieses Abkommens

a) Bedeuten die Ausdrücke „ein Vertragsstaat“ und „der andere Vertragsstaat“ je nach dem Zusammenhang die Bundesrepublik Deutschland oder den Staat Israel;

b) Bedeutet der Ausdruck „Staatsangehöriger“

1. In bezug auf die Bundesrepublik Deutschland alle Deutschen im Sinne des Artikels 116 Absatz 1 des Grundgesetzes für die Bundesrepublik Deutschland;

2. In bezug auf Israel alle israelischen Staatsangehörigen;

c) Bedeutet der Ausdruck „zuständige Behörde“ auf seiten der Bundesrepublik Deutschland den Bundesminister der Finanzen und auf seiten Israels den Finanzminister oder seinen bevollmächtigten Vertreter.

(2) Bei Anwendung des Abkommens durch einen Vertragsstaat hat, wenn der Zusammenhang nicht anderes erfordert, jeder nicht anders definierte Ausdruck die Bedeutung, die ihm nach dem Recht dieses Staates über die Steuern zukommt, welche Gegenstand des Abkommens sind.

Artikel 4. STEUERLICHER WOHNSITZ

(1) Ob ein Erblasser im Zeitpunkt seines Todes in einem Vertragsstaat ansässig war, bestimmt sich bei Anwendung dieses Abkommens nach dem Recht dieses Staates.

(2) War nach Absatz 1 ein Erblasser in beiden Vertragsstaaten ansässig, so gilt folgendes:

a) Der Wohnsitz des Erblassers gilt als in dem Vertragsstaat gelegen, in dem er über eine ständige Wohnstätte verfügte. Verfügte er in beiden Vertragsstaaten über eine ständige Wohnstätte, so gilt sein Wohnsitz als in dem Vertragsstaat gelegen, zu dem er die engeren persönlichen und wirtschaftlichen Beziehungen hatte (Mittelpunkt der Lebensinteressen). Bei einer Person, die als *Oleh* (das heißt auf Grund eines nach Absatz 2 des *Law of Return*, 5710–1950, ausgestellten Visums) nach Israel gekommen war oder die nach ihrer Einreise in Israel auf Grund von Absatz 3 des genannten Gesetzes ein *Oleh's Certificate* beantragt und erhalten hatte, wird davon ausgegangen, daß der Mittelpunkt der Lebensinteressen in Israel lag.

b) Kann nicht bestimmt werden, in welchem Vertragsstaat der Erblasser den Mittelpunkt der Lebensinteressen hatte, oder verfügte er in keinem der Vertragsstaaten über eine ständige Wohnstätte, so gilt sein Wohnsitz als in dem Vertragsstaat gelegen, in dem er seinen gewöhnlichen Aufenthalt hatte.

c) Hatte der Erblasser seinen gewöhnlichen Aufenthalt in beiden Vertragsstaaten oder in keinem der Vertragsstaaten, so gilt sein Wohnsitz als in dem Vertragsstaat gelegen, dessen Staatsangehörigkeit er besaß.

d) Besaß der Erblasser die Staatsangehörigkeit beider Vertragsstaaten oder keines Vertragsstaates, so regeln die zuständigen Behörden der Vertragsstaaten die Frage in gegenseitigem Einvernehmen.

ABSCHNITT III. BESTEUERUNGSREGELN

Artikel 5. UNBEWEGLICHES VERMÖGEN

(1) Unbewegliches Vermögen kann nur in dem Vertragsstaat besteuert werden, in dem dieses Vermögen liegt.

(2) Der Ausdruck „unbewegliches Vermögen“ bestimmt sich nach dem Recht des Vertragsstaates, in dem das Vermögen liegt. Der Ausdruck umfaßt in jedem Fall das Zubehör zum unbeweglichen Vermögen, das lebende und tote Inventar land- und forstwirtschaftlicher Betriebe, die Rechte, auf die die Vorschriften des Privatrechts über Grundstücke Anwendung finden, die Nutzungsrechte an unbeweglichem Vermögen sowie die Rechte auf veränderliche oder feste Vergütungen für die Ausbeutung oder das Recht auf Ausbeutung von Mineralvorkommen, Quellen und anderen Bodenschätzen; Schiffe und Luftfahrzeuge gelten nicht als unbewegliches Vermögen.

(3) Die Absätze 1 und 2 gelten auch für unbewegliches Vermögen eines Unternehmens und für unbewegliches Vermögen, das der Ausübung eines freien Berufes oder einer sonstigen selbständigen Tätigkeit ähnlicher Art dient.

(4) An der Börse nicht gehandelte Anteile und ähnliche Rechte an einer Kapitalgesellschaft, deren Vermögen ausschließlich aus in einem Vertragsstaat gelegenen unbeweglichem Vermögen einschließlich des Zubehörs oder der für die normale Verwaltung, Instandsetzung und Instandhaltung dieses Vermögens erforderlichen Sachen besteht, gelten als in diesem Vertragsstaat gelegenes unbewegliches Vermögen, vorausgesetzt, daß diese Anteile und ähnlichen Rechte gemäß Artikel 2 Absatz 4 Buchstabe *b* in diesem Staat der Besteuerung unterliegen. Die vorstehende Bestimmung gilt aber nicht für Anteile und ähnliche Rechte an einer Kapitalgesellschaft, die in dem Vertragsstaat eingetragen ist, in dem der Erblasser im Zeitpunkt des Todes ansässig war.

(5) Unbewegliches Vermögen und das nach Absatz 4 dem unbeweglichen Vermögen gleichgestellte Vermögen, das einem im Staat Israel ansässigen Erblasser gehört, der auf eine der in Artikel 4 Absatz 2 Buchstabe *a* genannten Weisen innerhalb eines Jahres vor seinem Tod ein *Oleh* geworden war, kann nur in Israel besteuert werden, wenn der Erblasser bereits Schritte hinsichtlich der Verfügung über das Vermögen eingeleitet hatte.

Artikel 6. VERMÖGEN EINER BETRIEBSTÄTTE UND VERMÖGEN EINER DER AUSÜBUNG EINES FREIEN BERUFES DIENENDEN FESTEN EINRICHTUNG

(1) Vermögen, das Betriebsvermögen einer Betriebstätte eines Unternehmens darstellt — ausgenommen das nach den Artikeln 5 und 7 zu behandelnde Vermögen — kann nur in dem Vertragsstaat besteuert werden, in dem sich die Betriebstätte befindet.

(2) Der Ausdruck „Betriebstätte“ bedeutet eine feste Geschäftseinrichtung, in der die Tätigkeit des Unternehmens ganz oder teilweise ausgeübt wird.

(3) Der Ausdruck „Betriebsstätte“ umfaßt insbesondere:

- a) Einen Ort der Leitung,
- b) Eine Zweigniederlassung,
- c) Eine Geschäftsstelle,
- d) Eine Fabrikationsstätte,
- e) Eine Werkstätte,
- f) Ein Bergwerk, einen Steinbruch oder eine andere Stätte der Ausbeutung von Bodenschätzen,
- g) Eine Bauausführung oder Montage, deren Dauer zwölf Monate überschreitet.

(4) Als Betriebsstätten gelten nicht:

- a) Einrichtungen, die ausschließlich zur Lagerung, Ausstellung oder Auslieferung von Gütern oder Waren des Unternehmens benutzt werden;
- b) Bestände von Gütern oder Waren des Unternehmens, die ausschließlich zur Lagerung, Ausstellung oder Auslieferung unterhalten werden;
- c) Bestände von Gütern oder Waren des Unternehmens, die ausschließlich zu dem Zweck unterhalten werden, durch ein anderes Unternehmen bearbeitet oder verarbeitet zu werden;
- d) Eine feste Geschäftseinrichtung, die ausschließlich zu dem Zweck unterhalten wird, für das Unternehmen Güter oder Waren einzukaufen oder Informationen zu beschaffen;
- e) Eine feste Geschäftseinrichtung, die ausschließlich zu dem Zweck unterhalten wird, für das Unternehmen zu werben, Informationen zu erteilen, wissenschaftliche Forschung zu betreiben oder ähnliche Tätigkeiten auszuüben, die vorbereitender Art sind oder eine Hilfstätigkeit darstellen.

(5) Ist eine Person — mit Ausnahme eines unabhängigen Vertreters im Sinne des Absatzes 6 — in einem Vertragsstaat für ein Unternehmen des anderen Vertragsstaates tätig, so gilt eine in dem erstgenannten Staat gelegene Betriebsstätte als gegeben, wenn die Person eine Vollmacht besitzt, im Namen des Unternehmens Verträge abzuschließen, und die Vollmacht in diesem Staat gewöhnlich ausübt, es sei denn, daß sich ihre Tätigkeit auf den Einkauf von Gütern oder Waren für das Unternehmen beschränkt.

(6) Ein Unternehmen eines Vertragsstaates wird nicht schon deshalb so behandelt, als habe es eine Betriebsstätte in dem anderen Vertragsstaat, weil es dort seine Tätigkeit durch einen Makler, Kommissionär oder einen anderen unabhängigen Vertreter ausübt, sofern diese Personen im Rahmen ihrer ordentlichen Geschäftstätigkeit handeln.

(7) Vermögen, das zu einer der Ausübung eines freien Berufes oder einer sonstigen selbständigen Tätigkeit ähnlicher Art dienenden festen Einrichtung gehört — ausgenommen das nach Artikel 5 zu behandelnde Vermögen — kann nur in dem Vertragsstaat besteuert werden, in dem sich die feste Einrichtung befindet.

Artikel 7. SCHIFFE UND LUFTFAHRZEUGE

Seeschiffe und Luftfahrzeuge im internationalen Verkehr sowie bewegliches Vermögen, das dem Betrieb dieser Schiffe und Luftfahrzeuge dient, können nur in dem Vertragsstaat besteuert werden, in dem sich der Ort der tatsächlichen Geschäftsleitung des Unternehmens befindet.

Artikel 8. GESELLSCHAFTSANTEILE

Die in Artikel 5 Absatz 4 und in Artikel 6 Absätze 1 und 7 nicht behandelten Anteile und ähnlichen Rechte an einer Kapitalgesellschaft können nur in dem Vertragsstaat besteuert werden, in dem der Erblasser im Zeitpunkt des Todes ansässig war. Diese Anteile können aber auch in dem anderen Vertragsstaat besteuert werden, wenn die Gesellschaft in diesem anderen Staat eingetragen ist.

Artikel 9. NICHT AUSDRÜCKLICH ERWÄHNTES VERMÖGEN

Das nicht nach den Artikeln 5, 6, 7 und 8 zu behandelnde Vermögen kann nur in dem Vertragsstaat besteuert werden, in dem der Erblasser im Zeitpunkt des Todes ansässig war.

Artikel 10. SCHULDENABZUG

(1) Schulden, die durch das in Artikel 5 genannte Vermögen besonders gesichert sind, werden vom Wert dieses Vermögens abgezogen. Schulden, die zwar nicht durch das in Artikel 5 genannte Vermögen besonders gesichert sind, die aber im Zusammenhang mit dem Erwerb, der Änderung, der Instandsetzung oder der Instandhaltung solchen Vermögens entstanden sind, werden vom Wert dieses Vermögens abgezogen.

(2) Vorbehaltlich des Absatzes 1 werden Schulden, die mit einer Betriebstätte eines Unternehmens oder mit einer der Ausübung eines freien Berufes oder einer sonstigen selbständigen Tätigkeit ähnlicher Art dienenden festen Einrichtung zusammenhängen, Schulden, die mit einem Betrieb der Seeschifffahrt oder Luftfahrt zusammenhängen, und Schulden, die im Zusammenhang mit dem Erwerb oder der Erhaltung des in Artikel 8 genannten Vermögens entstanden sind, von dem Wert des in Artikel 6, in Artikel 7 beziehungsweise in Artikel 8 genannten Vermögens abgezogen.

(3) Die anderen Schulden werden vom Wert des Vermögens abgezogen, für das Artikel 9 gilt.

(4) Übersteigt eine Schuld den Wert des Vermögens, von dem sie in einem Vertragsstaat nach den Absätzen 1, 2 und 3 abzuziehen ist, so wird der übersteigende Betrag vom Wert des übrigen Vermögens, das in diesem Staat besteuert werden kann, abgezogen.

(5) Verbleibt nach den Abzügen, die auf Grund der vorstehenden Absätze vorzunehmen sind, ein Schuldenrest, so wird dieser vom Wert des Vermögens, das im anderen Vertragsstaat besteuert werden kann, abgezogen.

ABSCHNITT IV. METHODEN ZUR VERMEIDUNG DER DOPPELBESTEUERUNG

Artikel 11

(1) Wenn nach den vorstehenden Bestimmungen dieses Abkommens Vermögen nur in einem Vertragsstaat besteuert werden kann, kann dessenungeachtet der andere Vertragsstaat dieses Vermögen bei der Festsetzung seines Steuersatzes für das Vermögen, für das er das Besteuerungsrecht behält, berücksichtigen.

(2) Wenn in Übereinstimmung mit Artikel 8 die Anteile und ähnlichen Rechte an einer Kapitalgesellschaft in beiden Vertragsstaaten besteuert werden können, wird auf die Steuer, die in dem Vertragsstaat, in dem der Erblasser im Zeitpunkt des Todes ansässig war, auf diese Anteile zu zahlen ist, die in dem anderen Vertragsstaat ge-

zahlte Steuer angerechnet. Der Anrechnungsbetrag darf aber nicht den Teil der im erstgenannten Vertragsstaat erhobenen Steuer übersteigen, der dem Anteil dieses Vermögens (vermindert um die nach Artikel 10 abzugsfähigen Schulden) am Gesamtbetrag des im erstgenannten Vertragsstaat zu besteuernenden Vermögens entspricht.

(3) Wenn im Falle des Absatzes 2 die israelische Steuer auf Anteile und ähnliche Rechte an einer israelischen Kapitalgesellschaft nach den israelischen Rechtsvorschriften zur Förderung der israelischen Wirtschaft erlassen oder ermäßigt worden ist, wird davon ausgegangen, daß ein Betrag von 7,5 vom Hundert des für die Zwecke der deutschen Steuer festgesetzten Wertes dieser Anteile als israelische Steuer gezahlt worden ist. Dieser Betrag darf aber die israelische Steuer, die ohne den Steuererlaß oder die Ermäßigung zu zahlen wäre, nicht übersteigen.

ABSCHNITT V. BESONDERE BESTIMMUNGEN

Artikel 12. BESONDERE VERGÜNSTIGUNG

Die deutsche Erbschaftsteuer auf unbewegliches Vermögen, das in der Bundesrepublik Deutschland gelegen ist und an eine im Zeitpunkt ihres Todes im Staat Israel ansässige Person im Zusammenhang mit einem Anspruch aus Schäden oder Vermögensverlusten, die als Folge von Kriegshandlungen oder politischer Verfolgung entstanden sind, zurückgegeben worden ist, und auf unbewegliches Vermögen, das in der Bundesrepublik Deutschland gelegen ist und von einer solchen Person aus Mitteln, die sie im Zusammenhang mit einem derartigen Anspruch erhalten hat, käuflich erworben worden ist, wird für die Dauer von zehn Jahren nach Inkrafttreten dieses Abkommens gemäß den deutschen Rechtsvorschriften festgesetzt, die für im Zeitpunkt des Todes in der Bundesrepublik Deutschland ansässige Erblasser gelten.

Artikel 13. DEM STAAT ODER EINER ANERKANNTEN EINRICHTUNG VERMACHTES ODER ALS SCHENKUNG ÜBERLASSENES VERMÖGEN

(1) Die Steuerbefreiungen und Steuerermäßigungen, die nach dem Recht eines der beiden Vertragsstaaten dem Vermögen zustehen, das diesem Staat, einem seiner Länder oder einer ihrer Gebietskörperschaften vermacht worden ist, gelten auch für das Vermögen, das dem anderen Staat, einem seiner Länder oder einer ihrer Gebietskörperschaften vermacht worden ist.

(2) Dem Vermögen, das einer religiösen, kulturellen, erzieherischen, wissenschaftlichen Einrichtung, einer Gesundheits- oder Wohlfahrtseinrichtung oder ähnlichen Einrichtung vermacht worden ist, die in einem Vertragsstaat als solche anerkannt ist und nach dem Recht dieses Staates errichtet worden ist, stehen in dem anderen Vertragsstaat alle Steuerbefreiungen und Steuerermäßigungen zu, die nach dem Recht dieses anderen Staates dem Vermögen zustehen, das Einrichtungen gleicher oder im wesentlichen ähnlicher Art in dem anderen Staat vermacht worden ist.

(3) Ungeachtet des Artikels 2 gelten die vorstehenden Absätze 1 und 2 entsprechend für die Steuern auf Schenkungen, Zuwendungen und andere Übertragungen unter Lebenden.

Artikel 14. VERSTÄNDIGUNGSVERFAHREN

(1) Ist eine Person der Auffassung, daß die Maßnahmen eines Vertragsstaates oder beider Vertragsstaaten für sie zu einer Besteuerung geführt haben oder führen werden, die dem Abkommen nicht entspricht, so kann sie unbeschadet der nach in-

nerstaatlichem Recht dieser Staaten vorgesehenen Rechtsmittel ihren Fall der zuständigen Behörde eines der beiden Staaten unterbreiten.

(2) Hält diese zuständige Behörde die Einwendung für begründet und ist sie selbst nicht in der Lage, eine befriedigende Lösung herbeizuführen, so wird sie sich bemühen, den Fall durch Verständigung mit der zuständigen Behörde des anderen Vertragsstaates so zu regeln, daß eine dem Abkommen nicht entsprechende Besteuerung vermieden wird.

(3) Die zuständigen Behörden der Vertragsstaaten werden sich bemühen, Schwierigkeiten oder Zweifel, die bei der Auslegung oder Anwendung des Abkommens entstehen, in gegenseitigem Einvernehmen zu beseitigen. Sie können auch gemeinsam darüber beraten, wie eine Doppelbesteuerung in Fällen, die in dem Abkommen nicht behandelt sind, vermieden werden kann.

(4) Die zuständigen Behörden der Vertragsstaaten können zur Herbeiführung einer Einigung im Sinne der vorstehenden Absätze und zum Zwecke des in Artikel 15 vorgesehenen Austauschs von Informationen unmittelbar miteinander verkehren.

Artikel 15. AUSTAUSCH VON INFORMATIONEN

(1) Die zuständigen Behörden der Vertragsstaaten werden die Informationen austauschen, die zur Durchführung des Abkommens erforderlich sind. Alle so ausgetauschten Informationen sind geheimzuhalten und dürfen nur solchen Personen oder Behörden zugänglich gemacht werden, die mit der Veranlagung oder Erhebung der unter das Abkommen fallenden Steuern befaßt sind.

(2) Absatz 1 ist auf keinen Fall so auszulegen, als verpflichte er einen der Vertragsstaaten:

- a) Verwaltungsmaßnahmen durchzuführen, die von den Gesetzen oder der Verwaltungspraxis dieses oder des anderen Vertragsstaates abweichen;
- b) Angaben zu übermitteln, die nach den Gesetzen oder im üblichen Verwaltungsverfahren dieses oder des anderen Vertragsstaates nicht beschafft werden können;
- c) Informationen zu erteilen, die ein Handels-, Geschäfts-, Gewerbe- oder Berufsgeheimnis oder ein Geschäftsverfahren preisgeben würden oder deren Erteilung der öffentlichen Ordnung widerspräche.

Artikel 16. DIPLOMATISCHE UND KONSULARISCHE BEAMTE

Dieses Abkommen berührt nicht die steuerlichen Vorrechte, die den diplomatischen und konsularischen Beamten nach den allgemeinen Regeln des Völkerrechts oder auf Grund besonderer Vereinbarungen zustehen.

ABSCHNITT VI. SCHLUSSBESTIMMUNGEN

Artikel 17. BERLIN-KLAUSEL

Dieses Abkommen gilt auch für das Land Berlin, sofern nicht die Regierung der Bundesrepublik Deutschland gegenüber der Regierung des Staates Israel innerhalb von drei Monaten nach Inkrafttreten des Abkommens eine gegenteilige Erklärung abgibt.

Artikel 18. INKRAFTTRETEN

Dieses Abkommen tritt einen Monat nach dem Tag in Kraft, an dem die Bevollmächtigten der Vertragsstaaten die Ratifikationsurkunden in Bonn ausgetauscht

haben, und gilt dann für Nachlässe von Personen, die am oder nach dem 1. Januar 1968 verstorben sind.

Artikel 19. AUSSERKRAFTTRETEN

Dieses Abkommen bleibt auf unbegrenzte Zeit in Kraft; jedoch kann jeder der Vertragsstaaten bis zum 30. Juni eines jeden Kalenderjahres, frühestens jedoch nach Ablauf von fünf Jahren, vom Tag des Inkrafttretens an gerechnet, das Abkommen gegenüber dem anderen Vertragsstaat auf diplomatischen Weg schriftlich kündigen; in diesem Fall verliert das Abkommen seine Gültigkeit für Nachlässe von Personen, die nach Ablauf des Kalenderjahres verstorben sind, zu dessen Ende das Abkommen gekündigt worden ist.

GESCHEHEN zu . . . . am . . . . in zwei Urschriften, jede in hebräischer, deutscher und englischer Sprache, wobei jeder Wortlaut verbindlich ist; bei unterschiedlicher Auslegung des hebräischen und des deutschen Wortlauts ist der englische Wortlaut maßgebend.

Für den Staat Israel:

[*Signed — Signé*]¹

Für die Bundesrepublik
Deutschland:

[*Signed — Signé*]²

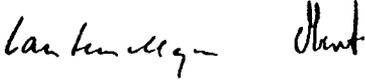
¹ Signed by Yohanan Meroz — Signé par Yohanan Meroz.

² Signed by Klaus Schütz — Signé par Klaus Schütz.

נעשה בבוז, גיוס ט"ז בשבט חשמ"ר - 20 בינואר 1984.

בשני עותקים, כל אחד בשפות הגרמנית, העברית והאנגלית, ודין מקור לשלושת הנוסחים; במקרה של הבדלי פירוש בין הנוסח הגרמני ובין הנוסח העברי, יכריע הנוסח האנגלי.

בשם הרפובליקה הפדרלית של גרמניה

בשם מדינת ישראל

[HEBREW TEXT — TEXTE HÉBREU]

פ ר ו ט ו ק ו ל

המתקן את ההסכם בין מדינת ישראל לבין
הרפובליקה הפדרלית של גרמניה, בדבר מניעת מסי כפל
לגבי מסים על עזבונות וירושות, שנחתם ביום 29 במאי, 1980

מדינת ישראל והרפובליקה הפדרלית של גרמניה,

ברצותן להחאים את ההסכם בין מדינת ישראל והרפובליקה הפדרלית של גרמניה בדבר מניעת
מסי כפל לגבי מסים על עזבונות וירושות, שנחתם ביום 29 במאי, 1980, לשינוי בחקיקה
השייך לענין, הסכימו כדלקמן :

סעיף 1

1. בסעיף 12, במקום המלים "במשך תקופת עשר שנים מזמן כניסתו לתוקף של הסכם זה" יבוא "עד 31 בדצמבר 1982. "
2. במקום סעיף 19 להסכם יבוא:
" (1) הסכם זה יעמוד בתוקפו עד 31 במארס, 1981. בכפוף להוראות סעיף 12, הוא יחדל לחול על עזבונות של בני אדם שנפטרו ביום 1 באפריל 1981, או לאחריו.
(2) במקרה שמדינת ישראל תנהיג מחדש בעתיד מס על עזבון או על ירושה, ינקטו מיד ממשלותיהן של שתי המדינות המתקשרות את הצעדים הנחוצים כדי לכרות הסכם חדש בדבר מניעת מסי כפל לגבי נושא זה. "

סעיף 2

פרוטוקול זה יחול גם על לנד ברלין, בתנאי שממשלת הרפובליקה הפדרלית של גרמניה לא
מסרה הצהרה בניגוד לכך לממשלת מדינת ישראל תוך שלושה חודשים מתאריך כניסתו לתוקף
של פרוטוקול זה.

סעיף 3

1. פרוטוקול זה יהווה חלק בלתי נפרד מן ההסכם שנחתם ביום 29 במאי 1980.
הוא יאושרר ויכנס לתוקף יחד עם הסכם זה.
2. המדינות המתקשרות מוסמכות לפרסם את נוסח ההסכם כפי שתוקן בפרוטוקול זה.

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

PROTOKOLL ZUR ÄNDERUNG DES AM 29. MAI 1980 UNTERZEICHNETEN ABKOMMENS ZWISCHEN DEM STAAT ISRAEL UND DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND ZUR VERMEIDUNG DER DOPPELBE-
STEUERUNG AUF DEM GEBIETE DER NACHLASS- UND ERBSCHAFT-
STEUERN

Der Staat Israel und die Bundesrepublik Deutschland,
von dem Wunsch geleitet, dan am 29. Mai 1980 unterzeichnete Abkommen
zwischen dem Staat Israel und der Bundesrepublik Deutschland zur Vermeidung der
Doppelbesteuerung auf dem Gebiete der Nachlaß- und Erbschaftsteuern an die
veränderte Rechtslage anzupassen,
sind wie folgt übereingekommen:

Artikel I. (1) In Artikel 12 werden die Worte „für die Dauer von zehn
Jahren nach Inkrafttreten dieses Abkommens“ durch die Worte „bis zum 31. De-
zember 1982“ ersetzt.

(2) Artikel 19 wird gestrichen und durch folgenden neuen Artikel ersetzt:

„(1) Dieses Abkommen gilt bis zum 31. März 1981. Vorbehaltlich des Ar-
tikels 12 ist es nicht mehr anzuwenden auf Nachlässe von Personen, die am oder
nach dem 1. April 1981 verstorben sind.

(2) Falls der Staat Israel in Zukunft wieder eine Nachlaß- oder Erb-
schaftsteuer einführt, werden die Regierungen beider Vertragsstaaten umgehend
die erforderlichen Schritte unternehmen, um ein neues Abkommen zur Ver-
meidung der Doppelbesteuerung auf diesem Gebiet zu schließen.“

Artikel II. Dieses Protokoll gilt auch für das Land Berlin, sofern nicht die
Regierung der Bundesrepublik Deutschland gegenüber der Regierung des Staates
Israel innerhalb von drei Monaten nach Inkrafttreten des Protokolls eine gegenteilige
Erklärung abgibt.

Artikel III. (1) Dieses Protokoll ist Bestandteil des am 29. Mai 1980 unter-
zeichneten Abkommens. Es bedarf der Ratifikation und tritt zusammen mit diesem
Abkommen in Kraft.

(2) Die Vertragsstaaten sind ermächtigt, den Wortlaut des Abkommens in der
durch dieses Protokoll geänderten Fassung zu veröffentlichen.

GESCHEHEN zu Bonn am 20. Januar 1984 in zwei Urschriften, jede in
hebräischer, deutscher und englischer Sprache, wobei jeder Wortlaut verbindlich ist;
bei unterschiedlicher Auslegung des hebräischen und des deutschen Wortlauts ist der
englische Wortlaut maßgebend.